

K pravopisu štylisticky príznakových etnických a obyvateľských mien

INGRID HRUBANIČOVÁ

Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV, v. v. i.

Abstract: In this article we address the issue of ethnonyms and habitational names (EOMs), especially the cases of unclear boundaries between the proper noun and the appellative in the stylistically symptomatic EOMs, and orthographic divergence in writing capital letters in this group of names. On the basis of both domestic and foreign theoretical works and corpus material (semantic analysis of the phrase GALSKÝ KOHÚT/GALSKÍ KOHÚTI) we present the basic theoretical and methodological basis for the continuation of the study, which will be devoted to the word-formation patterns of EOMs, their stylistic symptomatology and pragmalinguistic value, and the resulting issue of capitalizing letters.

Keywords: orthography, proper name, appellative, stylistically symptomatic ethnic name, stylistically symptomatic habitational name, ethnic nickname, habitational nickname, ethnic slur

V článku pokračujeme v opise problematiky pravopisu etnických a obyvateľských mien (ďalej aj skrátene EOM; Hrubaničová, 2020, 2021). Zameriavame sa na slovtvorne a z hľadiska štylistických príznakov bohato diferencovanú skupinu pomenovaní etník a obyvateľov od hovorových (*Dederón* – Nemeč) cez neoficiálne a hrubé (*Cigán*) verus oficiálne (*Róm*), expresívne (*Slováčik*, *Slováčisko* – Slovák), slangové (*Prešpurák* – Bratislavčan) k pejoratívnym (*Pepík*, *pepík* – Čech)¹ a metaforickým označeniam, ktoré sa prudko tvoria najmä v posledných rokoch. Tento typ EOM sa vo verejnej komunikácii používa ako zástupné označenie za neutrálne

Článok vznikol v rámci riešenia grantových úloh VEGA č. 2/0133/20 Slovenský pravopis a jeho pravidlá v kontexte súčasnej jazykovedy a jazykovej praxe a VEGA č. 2/0016/21 Slovník súčasného slovenského jazyka – 7. etapa (koncipovanie a redigovanie slovníkových hesiel a s tým spojený lexikologicko-lexikografický výskum).

¹ Štylistické kvalifikátory v ilustračných označeniach zodpovedajú kvalifikátorom v Slovníku súčasného slovenského jazyka, I – IV.

etnické a obyvateľské mená. Skupinu tvoria jednak jednoslovné pomenovania (*ENDEERÁK* – Východný Nemec, *USÁK* – Američan), ale aj dvojslovné a viacslovné pomenovania (*GALSKÝ KOHÚT* – Francúz). Takým výrazom sa súčasne ani skoršie pravopisné pravidlá a príručky nevenovali ani ich nezachytávali.

1.1 Stav výskumu problematiky, terminológia

Opis slovtvorby ani pravopisný výklad štylisticky príznakových EOM ako samostatnej skupiny nie je nateraz v slovenskej jazykovednej literatúre prítomný. Čiastkovo sa téma spracúvala najmä v súvislosti so živými (prezývkovými) obyvateľskými menami (typ *V/vraňar*, *K/koňar*, *Č/čilejkár*, *S/soták*), ale ani tam sa od 60. rokov minulého storočia nedospelo k nejakému jednotnému pravopisnému riešeniu. Prehľad literatúry na túto tému a jej interpretáciu podáva I. Valentová v prácach zameraných na onomastickú terminológiu (2022, 2023). V štúdiu *Pravopisné problémy rodných mien a ich derivátov* (2022) sa autorka dotýka aj skupiny štylisticky príznakových etnických mien a aplikuje na ne chápanie a terminológiu z onomastického systému osobných mien (a následne obyvateľských mien) a považuje ich za „živé etnonymá“ (Valentová, *ibid.*, s. 82 – 83). Hoci upozorňuje na nejednotné písanie jedného typu takýchto mien (*Fric – fric*) v našich slovníkoch a poukazuje aj na možnosť chápania niektorých etnických mien ako **apelatívnych nadávok** [zvýraznila I. H.], úvahu uzatvára konštatovaním: „Keďže etnonymá sa u nás chápu ako vlastné mená a píšú sa s veľkým začiatočným písmenom, **mal by sa tento pravopis zachovávať aj v živých etnonymách** [zvýraznila I. H.] podobne, ako sa zachováva v ostatných neúradných osobných menách (živých menách, prezývkach)“ (*ibid.*, s. 83). Oveľa podrobnejšie sa I. Valentová zaoberá pravopisnou stránkou EOM v najnovšej práci *Termíny obyvateľské meno, etnonymum* (2023, v rukopise) s odkazom na jazykovedné práce zaoberajúce sa témou obyvateľských a etnických mien (Š. Krištof, V. Uhlár, V. Blanár, J. Horecký, M. Sokolová, J. Krško, I. Hrubaničová a i. – podrobnejšie k literatúre pozri Valentová, *ibid.*), ale konkrétne pravopisné riešenia nenavrhuje, len konštatuje ich nejednotné písanie v našich lexikografických dielach a nejednotné chápanie v rámci slovenskej i zahraničnej jazykovedy. Potvrdzuje potrebu zaoberať sa takýmito menami, „upresniť ich status a zjednotiť ich pravopis v slovníko-

vých prácach“, no opäť pripomína, že „nemožno to však urobiť bez ohľadu na východiská onomastickej teórie a výskumu ich fungovania v spoločenskej komunikácii“ (ibid., s. 10).

Za dôležité považujeme Valentovej terminologické rozlíšenie v rámci skupiny etnoným (*živé obyvateľské mená, prezývkové obyvateľské mená, obyvateľské prezývky, živé etnonymá, prezývkové etnonymá*). V týchto prípadoch hovorí aj o „úradných“ a „neúradných“ či „neoficiálnych“ etnonymách, ale takéto mená nevznikajú v slovenčine úradným zápisom, ako je to v skupine osobných antroponým (rodné meno a priezvisko), či úradným rozhodnutím (štandardizáciou), ako je to pri onymickej sústave geografických názvov. Lexikálny a lexikografický status EOM sa v našom jazyku pohybuje iba na osi nocionálne – príznakové. Ako vhodnejšie než úradné – neúradné sa nám v tejto súvislosti javí rozlíšenie *oficiálne – neoficiálne* EOM podľa typu komunikátu, v ktorom sa používajú, vzhľadom na komunikačné ciele a potreby rozmanitých používateľov. Tieto lexikálne kategórie sú však pri etnických menách v súčasnej slovenskej academickej lexikografii (Slovník súčasného slovenského jazyka, I – IV, 2006, 2011, 2015, 2021; ďalej SSSJ) známe a používané, ale v užšom chápaní, porov. spracovanie hesla **Esximák**, ofic. Inuit, (na Aljaške) Juit, alebo heslo **Cigán**, ofic. (od r. 1971 Róm)². „Oficiálnosť“ je tu teda podmienená istým oficiálnym skupinovým aktom, ktorým sa etnická skupina ohradí voči označeniu samej seba aletnonymom/exoetnonymom (menom, ktoré etnikum dostalo od iných etník, napr. od svojich susedov) pociťovanému ako dehonestujúce, urážlivé (podobne etnikum *Sámov* sa oficiálnym aktom ohradilo voči označeniu *Laponci*; pozri Hrubaničová, 2016). Svojím spôsobom sa oficiálnosť – neoficiálnosť pri etnických menách (zahrnujeme sem aj mená príslušníkov štátov) dotýka aj starších a novších mien, ktoré súvisia s politickými zmenami v krajinách, štátoch. Zmena názvu štátu podmieňuje zmenu názvu jeho príslušníka, napr. *Barma* → *Mjanmarsko* : *Barmčan* → *Mjanmarčan*. Lexikografia však v tomto prípade používa rozlíšenie na časovej osi (nie oficiálne – neoficiálne): pri hesle **Barma** uvádza SSSJ (2006) kvalifikátor staršie (star.).

² Na ilustráciu spracovania uvádzame celý 1. význam hesla: „1. staršie označenie príslušníka etnickej skupiny indického pôvodu, od 10. stor. rozptýlenej po celom svete, z ktorej malá časť (nie u nás) žije v mobilných príbytkoch, (v antropologickom zmysle) pís. i *cigán*, ofic. (od r. 1971 Róm“; zdroj: <https://slovník.juls.savba.sk>.

Pri hesle **Mjanmarsko** zas informáciu o staršom názve: „**Mjanmarsko** -ka s. štát v juhovýchodnej Ázii pri Bengálskom zálive, Mjanmarská zväzová republika (do r. 1989 Barma)“ (SSSJ, 2015). Mená štátnych príslušníkov sú prihniedzované k obidvom heslám a uvádzajú sa ako neutrálne výrazy: *Barmčan, Barmčanka – Mjanmarčan, Mjanmarčanka*.

Zámena staršieho neutrálneho EOM za novšie, podmienená historickým a politickým vývojom či skupinovým aktom smerujúcim k oficiálnemu uznaniu vlastného mena, nepredstavuje pravopisný problém (*Prešporčan/Prešpurčan – Bratislavčan; Barmčan – Mjanmarčan*). Pravopisný problém súvisí s faktom, ktorého sa I. Valentová dotýka poukázaním na možnosť „chápania prezývkových etnoným nie ako vlastných mien, ale ako **apelatívnych nadávok** (zvýraznila I. H.; 2022, s. 83, ďalej však túto problematiku nerozvíja) v rámci *prezývkových etnoným*. A. Koopman (2016) používa aj termín *alternatívne etnonymá*³ (u nás by sme mohli hovoriť skôr o *prezývkových etnických* aj *prezývkových obyvateľských menách* alebo alternatívnych etnonymách a alternatívnych obyvateľských menách). Ich pravopisnú stránku totiž neovplyvňuje iba naša teória vlastného mena, ale predovšetkým sémantika, slovtvorná motivácia a komunikačný zámer (pragmalingvistická funkcia a hodnota). Je teda otázne, či všetko, čo sa používa v úplnom alebo konotačnou schopnosťou podmienenom registri namiesto označenia etnika alebo obyvateľa, je vlastným menom. Druhá zásadná vec je, že v rámci systému EOM sa tradične hovorí o prechodovej zóne, hranica medzi vlastným menom a apelatívom je neostrá. Ak je táto hranica neostrá, potom by pravopis nemal byť problémom. A tretia vec – jazykové hry zamerané na „iné“ ako neutrálne označovanie príslušníkov národov alebo obyvateľov regiónov, miest a obcí sú súčasťou rôznych komunikačných stratégií a techník a pravopis medzi tieto techniky patrí. Okrem toho, že štylisticky príznakové EOM bývajú motivované ambíciou ozvláštniť prejav (napr. u nás v súčasnom športovom a publicistickom diskurze, v krásnej literatúre, v internetových diskusiách) – mnohé možno vnímať v rovine metaforických označení s funkciou citovo silnejšie zapôsobiť (nenegatívna sémantika), mnohé vstupujú aj do ideologickej rôznorode motivovaných komunikačných aktov, napr. do diskurzu etnickej stereotypizácie alebo až etnického napádania a majú

³ Za upozornenie na tento termín a zdroj ďakujem posudzovateľke článku prof. Martine Ivanovej, PhD.

negatívnu sémantiku. Hranica medzi nenegatívnou a negatívnou sémantikou je niekedy neostrá, rozlíšiteľná až v širšom kontexte písaného textu.

Príklad: V športovej publicistike sa často používa metaforické pomenovanie *GALSKÝ KOHÚT/GALSKÍ KOHÚTI* na francúzskych športových reprezentantov (v sg. jednotlivca alebo v pl. celej skupiny). Predpokladáme, že súvisí s kohútom ako národným symbolom Francúzska (lat. gallus – kohút), s obrazným pomenovaním Francúzska ako krajiny galského kohúta a s národným reprezentačným logom – vyobrazením kohúta, ktoré majú športovci Francúzska na dresoch (podobne *JAVOROVÝ LIST/JAVOROVÉ LISTY* pri reprezentantoch Kanady). Korpusové doklady⁴ naznačujú, že v tomto type obrazného pomenúvacieho aktu môžu byť zahrnuté viaceré významy, pričom hranica medzi nimi je niekedy neostrá, vzniká **nerozlíšiteľná kontextuálna polysémia** (pozri Hrubaničová, 2021) a aktualizovaný výraz sa utvára zložito na pozadí metaforického a metonymického procesu (lexikálna polymotivácia, pozri Ološtiak, 2011):

a) Význam „**krajina**“ (iba sg.):

Dvadsaťosemročný reprezentant „galského kohúta“ strávil v Atleticu päť sezón, keď prišiel v roku 2014 zo San Sebastianu za 30 miliónov eur (denník SME, 2019); S nimi aj Európa, pre ktorej terajšie usporiadanie je galský kohút definičná krajina (denník SME, 2017).

b) Význam „**obyvateľ tejto krajiny/štátny príslušník**“ (sg. aj pl.):

Vymámil som zo Stasie, že počas štúdia chodila so svojim francúzskym učiteľom a pekelne som na toho galského kohúta žiarlil, hoci som ho v živote nevidel (M. Hvorecký, 2012); Doba sa však mení a galskí kohúti musia zbrojiť (automix.atlas.sk, 2010).

c) Význam „**športový tím krajiny**“ (sg. aj pl.):

Finišman galského kohúta Martin Fourcade vďaka rýchlej a bezchybnej strelbe dokázal svoj tím doviest' na pódium (wintersportsworld.sk, 2016); V prvom stretnutí zdolali Bielorusov tesne 3 : 2, no v druhom ich „vyprášili“ domáci „galskí kohúti“ vysoko 5 : 1 (sportky.zoznam.sk, 2018).

d) Význam „**športovec al. športovci krajiny**“ aj „**športový fanúšik krajiny**“ (sg. aj pl.):

⁴ Všetky doklady použité v tejto časti sú z interného korpusu Omnia Slovaca IV Maior Beta (22.01), ktorý vznikol zlúčením korpusových dát v Slovenskom národnom korpuse (SNK prim-6.1) a dát z webových korpusov a slúži potrebám pracovníkov JÚEŠ SAV. [cit. 25. 2. 2023]

Tretím galským kohútom je táto mladá hviezdička z Bayernu Mníchov (takurcitee.sk, 2018); Medzi obrancami sa aj tento rok budú galskí kohúti spoliehať na skúseného 32-ročného Antonina Manaviana... (hokejportal.net, 2021)

e) Význam „**automobil francúzskej výroby**“ (sg.):

Francúzi svojho základného zástupcu zместili pod dvanásťtisíc, no Nemeč štartuje až na hranici pätnásťtisíc eur. Tú pritom galský kohút nedosiahol ani s naftovým motorom a druhou najlepšou úrovňou vybavenia (automobil.cas.sk).

f) Významová **viacznačnosť**:

Ako jednu z prvých zahraničných bánk po osamostatnení Slovenska zakladal na zelenej lúke dcéru Credit Lyonnais. No hoci rád pripomínal podobnosti medzi slovenským a francúzskym národom a na bankovej pôde postavil prvý základný francúzsky kameň, investori s galským kohútom nikdy slovenské bankovníctvo nedobyli (etrend.sk, 2014).

Uvádžame poznámku, nateraz bez interpretácie, že korpusové doklady potvrdzujú písanie spojenia *GALSKÝ KOHÚT* okrem malých písmen, ako to dokladáme vyššie, hojne aj v podobe *Galský kohút*, podobne aj v spojení *krajina Galského kohúta* (porov. spracovanie metaforických označení krajín ako publicizmov pri hesle **krajina** v SSSJ, 2011 – *krajina galského kohúta, krajina tisícich jazier, krajina troch koruniek* atď.) a veľmi zriedkavo (3 doklady) aj v podobe *Galský Kohút*. Tu dobre vidíme, že chápanie metaforických (štylisticky príznakových) EOM ako proprií či apelatív a ich pravopisná stránka je zložitý proces a súvisí primárne so sémantickou stránkou označenia.

1.1.2. Etnické/obyvateľské prezývky vs. nadávky

V zahraničných prácach sa téme etnických prezývok venuje značná pozornosť. V anglo-americkom prostredí sa používajú termíny *ethnic slur* (etnická nadávka či pomenovanie etnika, ktoré je osočujúce alebo pohrdavé), *ethnophaulism* (etnofaulizmus⁵), *ethnic epithet* (*epithet* – opisný/obrazný

⁵ Pozri Průcha, Jan: Interkulturní psychologie. Praha: Portál 2007; Lauková, Jana: Sociologické a kultúrne špecifiká interkulturnej komunikácie. Bratislava: Univerzita Komenského, 2014; Roback, Abraham Aaron: A Dictionary of International Slurs (Ethnophaulisms). With a Supplementary Essay on Aspects of Ethnic Prejudice (1944, 1979).

výraz alebo fráza). Spojenie *ethnic epithet* sa radí k etnickým nadávkam (*ethnic slurs*). I. L. Allen (1938) hovorí o stereotypových „generických prezývokach“ (*generic nickname*) pre jednotlivcov patriacich do istej etnickej skupiny alebo pre celú etnickú skupinu, ktoré sa používajú v americkom slangu, v dialektoch a iných verejných prejavoch a reflektujú históriu etnických konfliktov v pluralitnej spoločnosti.⁶ Medzi *ethnic epithets*, teda opisné či obrazné označenia, radí aj rodné mená a priezviská, ktoré sa považujú za „spoločné“, všeobecne známe, typické (*common*) pre dané etnikum a používajú sa posmešne na hocijakého člena skupiny (*John, Charlie*). Niektoré sa používajú tradične ako symboly anonymizácie a nízkeho statusu, iné sú založené na asociácii s menami historických, literárnych postáv, s menami z ľudovej poézie a folklóru a nemusia mať negatívny význam.⁷ To isté nachádzame aj v našom jazykovom priestore – PEPÍK (Čech), FRIC, HELMUT (Nemec), ŠVEJK (Čech), KÓN (Žid), JÁNOŠÍK (Slovák). Podľa I. L. Allena (1988) etnické prezývky slúžia na neformálnu sociálnu kontrolu v spoločnosti rovnako ako osobné prezývky v menších skupinách, mnohé majú za cieľ rozvrstvovať spoločnosť alebo protestovať proti jej hodnotovému rebríčku, popierať ho. Allen upozorňuje na písanú podobu (*printed representations*) takýchto výrazov, ktoré vznikajú v reči a zápisom túto reč posilňujú. K technikám podieľajúcim sa na utváraní prezývok s negatívnou sémantikou radí hláskové zmeny/alternácie v štandardných označeniach alebo zrušenie konvenčného veľkého písmena s cieľom konotovať nadávku.

Striktné odmietavé postoje k znevažujúcim etnickým menám s cieľom nešíriť násilie jazykom zaujímajú v súčasnosti výkladové lexikografické diela angličtiny, napr. Longman Dictionary of Contemporary English (2005) spracúva etnickú nadávku „kike“⁸ takto:

„**kike** /kaik/ n [C] *taboo* a very offensive word for someone who is Jewish. Do not use this word.“ (preklad: n – noun/podstatné meno, [C] –

⁶ „The inventory of generic nicknames for ethnic persons and groups, which have been used in American slang, dialects, and other popular speech, reflects the history of ethnic conflict in plural society“ (Allen, 1983).

⁷ „About 50 other names are nicknames formed on personal names that historically have been used as symbols of anonymity and low status, especially those formed on *John* and *Charlie*. Finally, over 30 tenns are personal names taken from popular historical associations, literary characters, popular verse, and folklore“ (Allen, 1983).

⁸ Na úrovni nášho pejoratívneho označenia *Icik, icik* (pozri SSSJ, 2011).

countable/prítomný singulár aj plurál, *taboo* – tabu, slovo, ktoré by sa nemalo používať, pretože je veľmi hrubé al. urážlivé, výklad: veľmi útočné/urážlivé slovo pre niekoho, kto je Žid. Nepoužívajte toto slovo.) (s. 886).

Podobne internetový portál Merriam-Webster Dictionary⁹ uvádza toto heslo takto:

„**kike** *noun*

offensive

→ used as an insulting and contemptuous term for a Jewish person“ (preklad: noun – podstatné meno, offensive – útočný/urážlivý, výklad: používaný ako útočný/urážlivý a pohrdavý výraz pre osobu židovskej národnosti).

V teoretických lexikologických prácach z bližšieho kultúrneho okruhu sa stretávame s prístupom, keď sa písanie veľkého a malého písmena pri etnických menách nekomentuje, prípadne s poznámkou, že pravopisná stránka zodpovedá zdroju. Napr. M. Nekula (1999) pri pejoratívnych etnických menách uvádza poznámku: „pri psaní malých a veľkých písmen se řídím doklady – viz Seznam pramenů“ (ibid., s. 67). Agnieszka A. Niekrewicz (2017) uvádza analyzované lexikálne skupiny z dostupných online slovníkov koncipovaných amatérmi (amatorskie słowniki sieciowe) tak, ako ich nachádza v analyzovaných zdrojoch.¹⁰

Tieto poznatky a stručné priblíženie rôznych prístupov, ako aj solídny základ na skúmanie štylisticky príznakových etnických a obyvateľských mien v súčasnej slovenčine, ktorý poskytujú dosiaľ vydané štyri zväzky výkladového Slovníka súčasného slovenského jazyka, kde jasne badať vývinovú ortografickú líniu, a lexikografická práca na ďalšom zväzku nás vedú k tomu, aby sme sa pokúsili **vytypovať slovtvorné modely tých príznakových EOM**, ktoré by mali byť v novej pravopisnej príručke zachytené, a jednak **zaujali stanovisko k ich štylistickej a pragmalingvistickej hodnote**¹¹, jed-

⁹ Dostupné na <https://www.merriam-webster.com/dictionary/kike>.

¹⁰ „Z tego względu w badanej grupie słownictwa o charakterze jednoznacznie wartościującym zanotowano tylko dwa neosemantyzmy o mechanizmie paronimicznym: *iryś* ‘Irlandczyk’ oraz *Indianin* ‘mieszkaniec Indii’ (...) *arab* ‘Arab’, *chinol* ‘Chińczyk’, ‘Ażjata’, *cyganera* ‘Cyganka’, *iroł* ‘Irlandczyk’, *meksior* ‘Meksykanin’, *paki* ‘Pakistańczyk’, *podus* ‘Polak’ (ibid., s. 51).

¹¹ Na potreby tohto článku sa obmedzíme na stručné vysvetlenie, že pod *pragmalingvisticou hodnotou* tu rozumieme formálno-sémantickú stránku výrazu ako **výsledok performatívnej zložky výpovede**, ktorá môže byť v porovnaní s jeho jazykovo-štruktúrnou charakteristikou modifikovaná. Viac k tomu pozri časť 1.1. a pravopis expresívnych odvodenín typu *Nemčúr*; *Čechuň* – *nemčúr*; *če-*

nak k hranici medzi ich zápisom s veľkým písmenom (vlastné meno), s malým písmenom (všeobecné meno) a k možnosti ich zápisu obidvoma spôsobmi, na čo sa zameriame v 2. časti príspevku.

LITERATÚRA

ALLEN, Irving Lewis: Personal Names that Became Ethnic Epithets. In: Names. A Journal of Onomastics, 1983, roč. 31, č. 4, s. 307 – 317. [Anglická citácia: Irving Lewis Allen (1983) Personal Names that Became Ethnic Epithets, Names, 31:4, 307-317, DOI: 10.1179/nam.1983.31.4.307].

ALLEN, Irving Lewis: Sly Slurs: Mispronunciation and Decapitalization of Group Names. In: Names. A Journal of Onomastics, 1988, roč. 36, č. 3, s. 217 – 224.

AVRAMOVA, Cvetanka: Depropriální obyvatelská jména – propria nebo apelativa? In: L. Janovec (ed.): Propria a apelativa — aktuální otázky. Proper Names and Common Nouns — Current Issues. Praha: Pedagogická fakulta, Univerzita Karlova 2019, s. 37 – 42. Dostupné na https://kcj.pedf.cuni.cz/PEDFKCJ-44-version1-propria_final_el.pdf.

BLANÁR, Vincent: Poňatie vlastného mena u prvých kodifikátorov spisovnej slovenčiny. In: Slovenská reč, 2008, roč. 73, č. 5, s. 297 – 301.

HRUBANIČOVÁ, Ingrid: Etnické mená Laponci a Saami/Saamovia v slovenčine. Exoetnonymum vs. endoetnonymum – komunikačný aspekt. In: Kultúra slova, 2016, roč. 50, č. 6, s. 321 – 331.

HRUBANIČOVÁ, Ingrid: K pravopisu predponových a zložených etnických a obyvateľských mien. 1. časť. In: Kultúra slova, 2020, roč. 54, č. 6, s. 321 – 328.

HRUBANIČOVÁ, Ingrid: K pravopisu predponových a zložených etnických a obyvateľských mien. 2. časť. In: Kultúra slova, 2021, roč. 55, č. 2, s. 65 – 75.

JANOVEC, Ladislav (Ed.): Propria a apelativa – aktuální otázky. Proper Names and Common Nouns – Current Issues. Praha: Pedagogická fakulta, Univerzita Karlova 2019. Dostupné na https://kcj.pedf.cuni.cz/PEDFKCJ-44-version1-propria_final_el.pdf.

KOOPMAN, Adrian: Ethnonyms. In: The Oxford Handbook of Names and Naming. (Ed. Carol Hough). Oxford University Press 2016, s. 1 – 13. [Anglická citácia: Ethnonyms. Adrian Koopman The Oxford Handbook of Names and Naming. Edited by Carole Hough. Ethnonyms. Page 1 of 13. Print Publication Date: Jan 2016 Subject: Linguistics, Semantics, Pragmatics. Online Publication Date: Mar 2016 DOI: 10.1093/oxfordhb/9780199656431.013.8].

KRŠKO, Jaromír: Mikroštruktúrne vzťahy v onymii. In: Slovenská reč, 2002, roč. 67, č. 3, s. 142 – 152.

KRŠKO, Jaromír: Napätie apelatívnych a propriálnych vzťahov vo frazeologizmoch. In: Kultúra slova, 2008, roč. 42, č. 5, s. 262 – 266.

KRŠKO, Jaromír: Soták – apelatívum či proprium? Alebo o onymickej stránke skupinových názvov. In: 19. onomastická konferencia. Bratislava 28. – 30. apríla 2014. Zborník referátov. Ed. Iveta Valentová. Bratislava: JÚLEŠ SAV a Veda 2015, s. 83 – 87.

LAUKOVÁ, Jana: Sociologické a kultúrne špecifiká interkultúrnej komunikácie. In: Jazyk a jazykoveda v interpretácii. Eds. O. Orgoňová – K. Muziková – Z. Popovičová Sedláčková. Bratislava:

chúň alebo typu *Dederón, Dederák, Ende(e)rák, Enes(e)rák – dederón, dederák, ende(e)rák, enes(e)rák* v 2. časti nášho príspevku.

Univerzita Komenského 2014, s. 107 – 114. Dostupné na https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/ksj/publikacie/Jazyk_a_jazykoveda_v_interpretacii_2014_final_-1.pdf.

Longman Dictionary of Contemporary English. Pearson Education Limited, 1978, 2003. 1 949 s.

MAJTÁN, Milan: Priezviská Harabín a Harabín. In: Kultúra slova, 2018, roč. 52, č. 6, s. 347 – 348.

Merriam-Webster Dictionary. Dostupné na <https://www.merriam-webster.com/>.

NEKULA, Marek: Etnické stereotypy a jejich artikulace v češtině (a v němčině). In: Sborník prací Filozofické fakulty Brněnské univerzity Studia minora Facultatis Philosophicae Universitatis Brunensis, A 47, 1999. Dostupné na https://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/101537/A_Linguistica_47-1999-1_6.pdf?sequence=1.

NIEKREWICZ, Agnieszka A.: Słownictwo określające tożsamość narodową i rasową w społecznościowych słownikach języka polskiego. In: Język. Religia.Tożsamość, 2017, č. 15, diel 1, s. 47 – 57.

OLOŠTIAK, Martin: Aspekty teórie lexikálnej motivácie. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity 2011. 339 s.

PRŮCHA, Jan: Interkulturní psychologie. Praha: Portál 2007. 224 s.

ROBACK, Abraham Aaron: A Dictionary of International Slurs (Ethnophaulisms). With a Supplementary Essay on Aspects of Ethnic Prejudice. Cambridge, MA: Sci-Art Publishers, 1944, 1979, s. 394. Dostupné na <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=mdp.39015021919314&view=1up&seq=7>.

SOKOLOVÁ, Miloslava: Systémové modely tvorenia obyvateľských mien a etnonym v slovenčine. In: Slovenská reč, 2006, roč. 71, č. 4, s. 205 – 223.

VALENTOVÁ, Iveta: Čo je nové v Akadémii/akadémii? K zástupnosti skrátených názvov a ich ortografii. In: Slovenská reč, 2015, roč. 80, č. 3 – 4, s. 210 – 218.

VALENTOVÁ, Iveta: Pravopisné problémy rodných mien a ich derivátov. In: Slovenská reč, 2022, roč. 87, č. 2, s. 62 – 88.

VALENTOVÁ, Iveta: Termíny obyvateľské meno, etnonymum. (2023, 20 strán, v rukopise).